

**Voortoets Natuurbeschermingswet
Bestemmingsplan Bedrijventerreinen
Wageningen**

Gemeente Wageningen

Voortoets Natuurbeschermingswet Bestemmingsplan Bedrijventerreinen Wageningen

Gemeente Wageningen

Rapportnummer: 211x06276.074068_1

Datum: mei 2013

Contactpersoon opdrachtgever: Suzan Bouwman

Projectteam BRO: Rob van Dijk; Wim de Ruiter; Susanne de Geus

Trefwoorden: Actualisatie bestemmingsplan
Natuurbeschermingswet
Natura 2000
Wageningen
Flora- en faunawet
Ecologische Hoofdstructuur

Bron foto kافت: Hollandse Hoogte 3

Beknopte inhoud: -

BRO
Hoofdvestiging
Postbus 4
5280 AA Boxtel
Bosscheweg 107
5282 WV Boxtel
T +31 (0)411 850 400
F +31 (0)411 850 401

Inhoudsopgave	pagina
1. INLEIDING	3
1.1 Aanleiding	3
1.2 Begrenzing van het plangebied	3
1.3 Doel en reikwijdte van de voortoets	3
1.4 Opbouw van het rapport	4
2. CONCLUSIE	7
3. WERKWIJZE	9
4. GEBIEDSINFORMATIE	11
4.1 Ligging, begrenzing en algemene beschrijving	13
4.1.1 Natura 2000-gebied Uiterwaarden Neder-Rijn	13
4.1.2 Natura 2000-gebied Veluwe	13
4.1.3 Natura 2000-gebied Binnenveld	14
4.1.4 Natura 2000-gebied Uiterwaarden Waal	14
4.2 Algemene instandhoudingsdoelen	14
4.3 Specifieke instandhoudingsdoelen	15
4.4 Aanwezigheid van aangewezen Natura 2000-waarden	18
5. EFFECTEN OP BESCHERMDE GEBIEDEN	23
5.1 Inleiding	23
5.2 Ontwikkelingsmogelijkheden	23
5.2.1 Ontwikkelingsruimte in vigerend plan	23
5.2.2 Nieuwe ontwikkelingen	24
5.3 Bestaand gebruik	25
5.4 Effectenbeoordeling	26
5.4.1 Oppervlakteverlies en versnippering	26
5.4.2 Verontreiniging, verzuring, vermesting etc.	27
5.4.3 Veranderingen in hydrologie	29
5.4.4 Verstoringen	29
5.4.5 Verandering soortensamenstelling	30
6. BRONVERMELDING	31

BIJLAGEN

Bijlage 1: Achtergrond Natuurbeschermingswet

1. INLEIDING

1.1 Aanleiding

De gemeente Wageningen heeft besloten om voor de bestaande bedrijventerreinen Nude, Nudepark I, Agro Businesspark en Marijkeweg een nieuw bestemmingsplan vast te stellen. Het betreft een in hoofdzaak conserverend bestemmingsplan.

Vanuit de ontwikkelingsmogelijkheden die het bestemmingsplan biedt is het nodig om te toetsen of het plan in overeenstemming is met de Natuurbeschermingswet. In de gemeente Wageningen zijn namelijk twee wettelijk beschermde natuurgebieden aanwezig, te weten de Natura 2000-gebieden "Uiterwaarden Neder-Rijn" en "Veluwe". In dit kader is inzicht gewenst in de (mogelijke) consequenties van de mogelijkheden die het bestemmingsplan bedrijventerreinen biedt voor de Natura 2000-gebieden. Daarbij dient vastgesteld te worden of mogelijk sprake is van (significant) negatieve gevolgen op de betreffende beschermde natuurgebieden. Voorliggende voortoets is uitgevoerd om dit inzicht te bieden.

1.2 Begrenzing van het plangebied

Het plangebied bestaat uit vier bedrijventerreinen in de kern Wageningen.. In Figuur 1 is de begrenzing van het plangebied (globaal) afgebeeld.

1.3 Doel en reikwijdte van de voortoets

Het doel van deze voortoets is inzicht te geven of ontwikkelingen die in het bestemmingsplan Bedrijventerreinen mogelijk worden gemaakt leiden tot een significant negatief effect op een Natura 2000-gebied. Meer specifiek: de voortoets verkent of door de ontwikkelingen waarin het plan voorziet mogelijk negatieve gevolgen kunnen hebben voor de instandhoudingsdoelstellingen van een Natura 2000-gebied.

Een voortoets kan drie mogelijke uitkomsten opleveren.

1. Negatieve gevolgen kunnen worden uitgesloten. Verdere toetsing en aanvullende beoordeling is dan niet nodig.
2. Negatieve gevolgen kunnen weliswaar niet worden uitgesloten, maar leiden zeker niet tot significante aantasting van de instandhoudingsdoelstellingen van het Natura 2000-gebied. Er kan dan een 'verslechteringsstoets' nodig zijn.

3. Er kunnen negatieve gevolgen verwacht worden die kunnen leiden tot significante aantasting van de instandhoudingsdoelstellingen van het Natura 2000-gebied. In dit geval dient een 'passende beoordeling' te worden uitgevoerd. Hierbij wordt in meer detail de kans op een significant effect beoordeeld.

Het detailniveau van een voortoets is afhankelijk van het abstractieniveau van een plan of project. Voor concrete projecten kan op basis van gedetailleerde informatie een effectenbeoordeling worden gemaakt. Voor abstracte plannen waarin veel ontwikkelingen nog onzeker zijn of voor langere termijn zijn gepland, volstaat het om op hoofdlijnen na te gaan of er kans is negatieve effecten. In bijlage 1 is het afwegingskader van de Natuurbeschermingswet schematisch weergegeven.

1.4 Opbouw van het rapport

In Hoofdstuk 2 worden de belangrijkste conclusies van de voortoets gegeven in de vorm van een advies. In Hoofdstuk 3 is de gevolgde werkwijze beschreven. In hoofdstuk 4 zijn de natuurwaarden waarvoor de betreffende Natura 2000-gebieden zijn aangewezen in beeld gebracht. Vervolgens zijn in Hoofdstuk 5 de ontwikkelingen binnen het plan die getoetst dienen te worden aan de Natuurbeschermingswet in beeld gebracht. Op basis hiervan is een beoordeling gemaakt waarbij eerst is nagegaan of ontwikkelingen verstorende factoren kunnen veroorzaken en vervolgens of deze factoren kunnen leiden tot al dan niet significante, negatieve effecten. In Bijlage 1 is de achtergrond van de Natuurbeschermingswet kort gegeven.

Figuur 1: Ligging van het plangebied. Van noord naar zuid: Agro Businesspark, Marijkeweg, Nude I, Nudepark.

2. CONCLUSIE

Vanuit het nieuwe bestemmingsplan “Bedrijventerreinen Wageningen” worden geen ontwikkelingen mogelijk gemaakt die leiden tot verslechtering van habitattypes in omliggende Natura 2000-gebieden of tot een significante verstoring van vogels of habitatsoorten in deze Natura 2000-gebieden. Derhalve hoeft geen passende beoordeling te worden uitgevoerd.

3. WERKWIJZE

In de voortoets worden effecten die kunnen optreden door de ontwikkelingen uitgezet tegen de gevoeligheden van de soorten en habitattypen waarvoor de omliggende Natura 2000-gebieden zijn aangewezen. De voortoets is uitgevoerd door middel van een bureauonderzoek. Hierbij is gebruik gemaakt van diverse vrij beschikbare onderzoeksgegevens en beleidsdocumenten. Daarnaast is een verkennend veldbezoek gebracht aan de plangebieden. De toetsing is uitgevoerd voor in en nabij het plangebied gelegen Natura 2000-gebieden. Daarbij zijn de effecten op de meest dichtstbijzijnde gebieden het meest gedetailleerd in beeld gebracht.

De voortoets bestaat uit drie stappen:

1. In beeld brengen van de natuurwaarden waarvoor de betreffende Natura 2000-gebieden zijn aangewezen (Hoofdstuk 4);
2. In beeld brengen van de ontwikkelingen binnen het plan die getoetst dienen te worden aan de Natuurbeschermingswet (Hoofdstuk 5);
3. Deskundigenbeoordeling waarbij eerst getoetst wordt of ontwikkelingen verstorende factoren kunnen veroorzaken en vervolgens of deze factoren kunnen leiden tot al dan niet significante, negatieve effecten (Hoofdstuk 5).

Op basis van de uitkomst van de voortoets wordt advies gegeven over de consequenties voor het bestemmingsplan en eventueel te nemen vervolgstappen. Bij plannen waarbij kans is op significant negatieve effecten geldt dat een 'Passende beoordeling' vereist is, die gekoppeld is aan een plan-MER. Deze beoordeling is gemaakt op een schaalniveau dat past bij het abstractieniveau van het te toetsen plan.

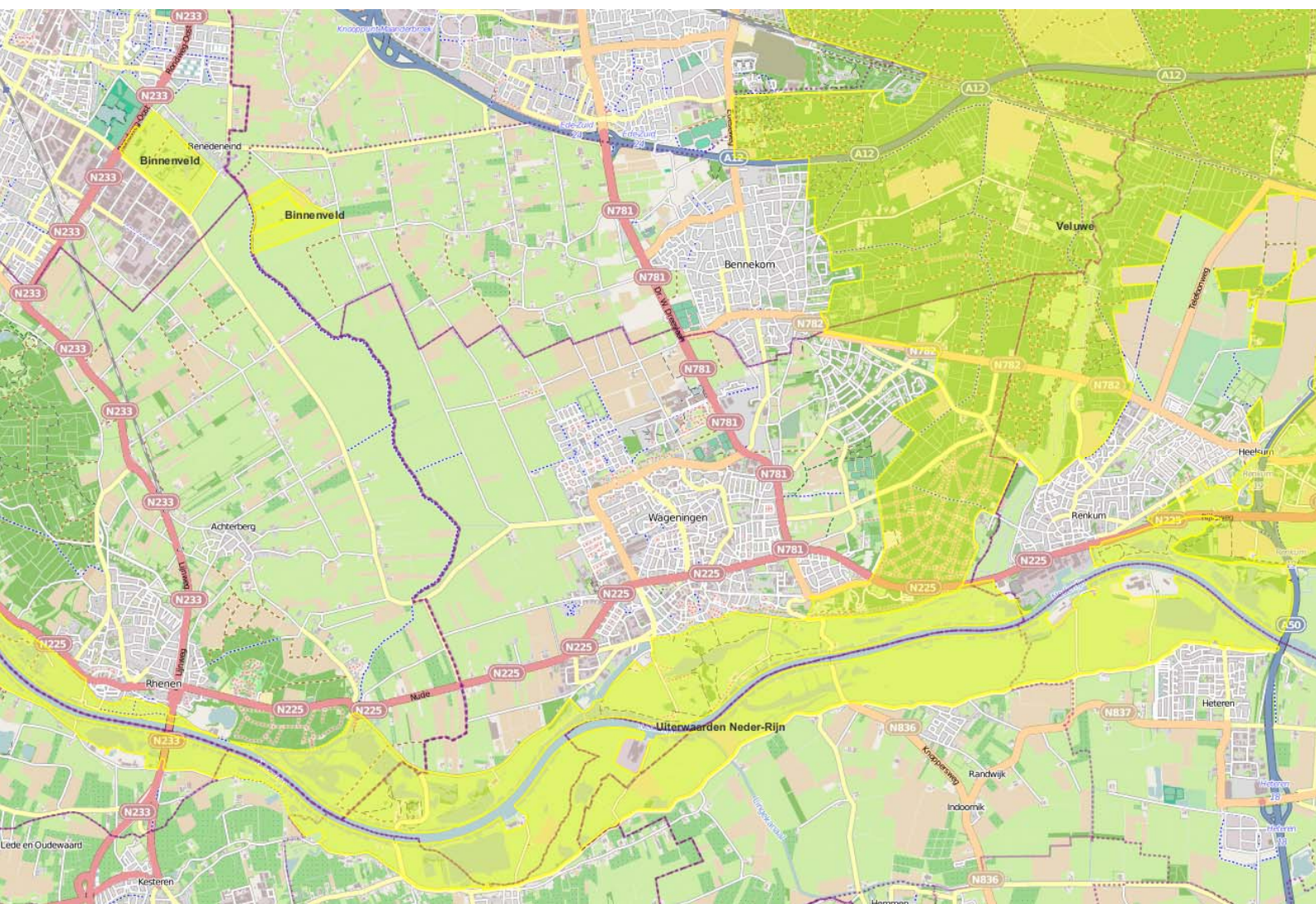
4. GEBIEDSINFORMATIE

Inleiding

In het kader van de Natuurbeschermingswet 1998 zijn in Nederland gebieden aangewezen als Natura 2000-gebied (voorheen ook wel Vogelrichtlijngebied of Habitatrichtlijngebied genoemd). In Bijlage 1 is de achtergrond van de Natuurbeschermingswet gegeven. Voor elk gebied geldt een afzonderlijk aanwijzingsbesluit waarin het gebied wordt begrensd en waarin de instandhoudingsdoelstellingen zijn vastgelegd. In de directe omgeving van het plangebied ligt één Natura 2000-gebied, "Uiterwaarden Neder-Rijn". In de verdere omgeving liggen nog enkele andere wettelijk beschermde natuurgebieden, zie tabel 1.

Tabel 1. Lijst van wettelijk beschermde natuurgebieden in de omgeving van het plangebied.

Naam beschermd natuurgebied	Kortste afstand tot Plangebied (km)
Uiterwaarden Neder-Rijn	Aangrenzend
Veluwe	1,9
Binnenveld	4,0
Uiterwaarden Waal	5,7

4.1 Ligging, begrenzing en algemene beschrijving

4.1.1 Natura 2000-gebied Uiterwaarden Neder-Rijn

Het gebied de Neder-Rijn beslaat de uiterwaarden van de Neder-Rijn tussen Renkum en Wijk bij Duurstede. De rivier vormt een dynamisch systeem, een samenspel tussen natuurlijke processen en menselijk ingrijpen. De Neder-Rijn moet in perioden met hoge rivierafvoer 1/6 van de Rijnafvoer voor haar rekening nemen. In perioden met lage rivierafvoer wordt het water op peil gehouden door de stuw bij Amerongen. De uiterwaarden zijn gevarieerd in breedte en hoogteligging. De uiterwaarden bestaan voornamelijk uit graslanden, afgewisseld met enkele akkers, meidoornhagen, knotwilgen, bosjes, moerasgebiedjes, ontgrondingsgaten en geïsoleerde oude riviertakken. De rivierbedding heeft een breedte van 200 tot 250 meter. Het winterbed varieert in breedte van 500 meter bij Rhenen tot maximaal twee kilometer bij Amerongen.

Karakteristiek voor dit gebied is de overgang van het rivieren landschap naar de hogere gronden: de stuwwal van de Utrechtse Heuvelrug en de Veluwe. Enkele voorbeelden zijn de Blauwe Kamer aan de voet van Grebbeberg, de Elster buitenwaarden die grenzen aan het zandgebied Plantage Willem III en de Amerongse Bovenpolder aan de voet van de Amerongse Berg. Op deze overgangen komen restanten van hardhoutoobossen voor. Door kwel vanuit de rivier en vanuit hogere gronden kan het water in poelen en plassen in de uiterwaarden van goede kwaliteit zijn. Een deel van de Amerongse Bovenpolder is aangewezen onder de Habitatrichtlijn en bevat een hoge uiterwaard waar soortenrijke glanshaverhooilanden voorkomen. Het is een geaccidenteerd terrein met hoge, droge ruggen en vochtige laagten die incidenteel geïnundeerd worden.

4.1.2 Natura 2000-gebied Veluwe

De Veluwe bestaat overwegend uit droge bossen, droge en natte heide, vennen en stuifzanden. In de voorlaatste ijstijd, zo'n 150.000 jaar geleden, duwden de ijslobben van het landijs enorme hoeveelheden door de rivieren aangevoerd zand en grond voor zich uit en opzij en vormden zo de stuwwallen. Hoewel de hoogteverschillen sindsdien door wind en water zijn afgevlakt, reiken de hoogste delen van de Veluwe tot ruim 100 m boven NAP. Tot 1900 was de Noord-Veluwe één uitgestrekt stuifzandgebied. Tegenwoordig is er in totaal nog 1400 hectare stuifzand op de Veluwe. Bij Kootwijk is één van de grootste actieve stuifzandgebieden van Europa. Plaatselijk komen in de heiden natte (o.a. Leemputten bij Staverden) of droge (o.a. Harskamp) heischrale graslanden, jeneverbesstruwelen, vennen, natte heide en hoogveenkeren (Mosterdveen) voor. In het beekdal van de Hierdense en Staverdense Beek worden schraallanden aangetroffen. Langs de randen van de Veluwe ontspringen de (sprengen)beken, waar beekvegetaties en zeer plaatselijk bronbossen voorkomen.

4.1.3 Natura 2000-gebied Binnenveld

Het Binnenveld is een blauwgraslandreservaat in het zuidelijk deel van de Gelderse vallei. De meent wordt gevoed door basenrijk kwelwater (afkomstig van de Veluwe) dat ervoor zorgt dat in het gebied gebufferde, schrale bodems aanwezig zijn. Het terrein heeft een venige bodem waarin plaatselijk zandopduikingen optreden en juist op deze zandopduikingen, waar basenrijk water via de capillaire werking een sterke opstijging kan vertonen, wordt blauwgrasland aangetroffen.

4.1.4 Natura 2000-gebied Uiterwaarden Waal

De uiterwaarden Waal bevatten relatief hooggelegen uiterwaarden van de Rijswaard en de Kil van Hurwenen. Het gaat hier om oude meanders en hun oeverlanden waar de rivier dwars doorheen is gegraven; deze uiterwaarden bevatten soortenrijke glanshaverhooilanden, stroomdalgraslanden en open water. De uiterwaarden Waal zijn een belangrijk broedgebied voor soorten van natte, ruige graslanden (porseleinhoen, kwartelkoning). Het is daarnaast ook een belangrijk rust- en foeragegebied voor kleine zilverreiger, kleine zwaan, kolgans, grauwe gans, smient, tafeleend, Kievit en grutto; daarnaast van enig belang voor fuut, aalscholver, brandgans, krakeend, pijlstaart, slobbeend, kuifeend, nonnetje, slechtvalk, meerkoet en wulp.

4.2 Algemene instandhoudingsdoelen

Voor Natura 2000-gebieden is een aantal algemene instandhoudingsdoelen geformuleerd:

- Behoud van de bijdrage van het Natura 2000-gebied aan de biologische diversiteit en aan de gunstige staat van instandhouding van natuurlijke habitats en soorten binnen de Europese Unie.
- Behoud van de bijdrage van het Natura 2000-gebied aan de ecologische samenhang van het Natura 2000-netwerk zowel binnen Nederland als binnen de Europese Unie.
- Behoud en waar nodig herstel van de ruimtelijke samenhang met de omgeving ten behoeve van de duurzame instandhouding van de in Nederland voorkomende natuurlijke habitattypen en soorten.
- Behoud en waar nodig herstel van de natuurlijke kenmerken en van de samenhang van de ecologische structuur en functies van het gehele gebied voor alle habitattypen en soorten waarvoor instandhoudingsdoelstellingen zijn geformuleerd.
- Behoud of herstel van gebiedsspecifieke ecologische vereisten voor de duurzame instandhouding van de habitattypen en soorten waarvoor instandhoudingsdoelstellingen zijn geformuleerd.

4.3 Specifieke instandhoudingsdoelen

Voor alle Natura 2000-gebieden in Nederland zijn specifieke instandhoudingsdoelstellingen opgesteld. Het gaat hierbij om gerichte doelstellingen voor habitattypen of soorten van de Habitatrichtlijn en/of soorten van de Vogelrichtlijn waarvoor het gebied van bijzondere waarde is. Om de instandhouding van deze natuurwaarden te kunnen waarborgen, dient voor alle Natura 2000-gebieden een beheerplan te worden opgesteld. Hierin worden onder andere de instandhoudingsdoelen verder op gebiedsniveau uitgewerkt, worden effecten van bestaand gebruik in beeld gebracht en wordt een toetsingskader geboden voor ruimtelijke ontwikkelingen. Voor het Natura 2000-gebied Swalmdal is een concept beheerplan beschikbaar; voor het gebied Leudal is dit nog in de maak.

In navolgende schema's is een overzicht gegeven van de instandhoudingsdoelstellingen die specifiek gelden voor de genoemde Natura 2000-gebieden. Specifieke instandhoudingsdoelstellingen zijn soort- of habitatgebonden. Per soort en habitatype is een oordeel gegeven over de landelijke staat van instandhouding. Deze beoordeling is afkomstig uit het profielen/doelendocument. Tevens is het belang van het gebied en de daarbij behorende specifieke instandhoudingsdoelstellingen aangegeven. Op grond van de staat van instandhouding en het relatief belang van soorten en habitattypen zijn de belangrijkste verbeteropgaven en doelen op landelijk niveau vastgesteld. Deze landelijke doelen vormen de kaders voor de formulering van instandhoudingsdoelen op gebiedsniveau. Zo is uiteindelijk per Natura 2000-gebied de instandhoudingsdoelstelling wat betreft de oppervlakte en kwaliteit van het gebied weergegeven. De gebiedsdoelen zijn geformuleerd in termen van behoud, verbetering van de kwaliteit en uitbreiding verspreiding.

In de onderstaande tabellen zijn de instandhoudingsdoelen van soorten en habitattypen voor de Natura 2000-gebieden weergegeven. Complementaire natuurdoelen zijn niet vermeld in de tabellen. In het concept beheerplan zijn de instandhoudingsdoelen verder gekwantificeerd en gemotiveerd.

Tabel 2. Instandhoudingsdoelen Natura 2000-gebied Uiterwaarden Neder-Rijn.

Habitattypen (verkorte naam en code) en soorten	Instandhoudingsdoelen
Slikkige rivieroever (H3270)	Uitbreiding oppervlakte en verbetering kwaliteit
Glanshaverhooilanden (H6510a)	Uitbreiding oppervlakte en behoud kwaliteit
Porseleinhoen (broedvogel)	Uitbreiding omvang en kwaliteit leefgebied
Kwartelkoning (broedvogel)	Uitbreiding omvang en kwaliteit leefgebied
Ijsvogel (broedvogel)	Behoud omvang en kwaliteit leefgebied
Oeverzwaluw (broedvogel)	Behoud omvang en kwaliteit leefgebied
Fuut (niet-broedvogel)	Behoud omvang en kwaliteit leefgebied
Aalscholver (niet-broedvogel)	Behoud omvang en kwaliteit leefgebied
Kleine zwaan (niet-broedvogel)	Behoud omvang en kwaliteit leefgebied

Kolgans (niet-broedvogel)	Behoud omvang en kwaliteit leefgebied
Grauwe gans (niet-broedvogel)	Behoud omvang en kwaliteit leefgebied
Smient (niet-broedvogel)	Behoud omvang en kwaliteit leefgebied
Krakeend (niet-broedvogel)	Behoud omvang en kwaliteit leefgebied
Pijlstaart (niet-broedvogel)	Behoud omvang en kwaliteit leefgebied
Slobeend (niet-broedvogel)	Behoud omvang en kwaliteit leefgebied
Tafeleend (niet-broedvogel)	Behoud omvang en kwaliteit leefgebied
Kuifeend (niet-broedvogel)	Behoud omvang en kwaliteit leefgebied
Nonnetje (niet-broedvogel)	Behoud omvang en kwaliteit leefgebied
Meerkoet (niet-broedvogel)	Behoud omvang en kwaliteit leefgebied
Kievit (niet-broedvogel)	Behoud omvang en kwaliteit leefgebied
Grutto (niet-broedvogel)	Behoud omvang en kwaliteit leefgebied
Wulp (niet-broedvogel)	Behoud omvang en kwaliteit leefgebied

Tabel 2. Instandhoudingsdoelen Natura 2000-gebied Veluwe.

Habitattypen (verkorte naam en code) en soorten	Instandhoudingsdoelen
Stuifzandheiden met struikhei (H2310)	Uitbreiding oppervlakte en verbetering kwaliteit
Binnenlandse kraaiheibegroeiingen (H2320)	Behoud oppervlakte en kwaliteit
Zandverstuivingen (H2330)	Uitbreiding oppervlakte en verbetering kwaliteit
Zwakgebufferde vennen (H3130)	Behoud oppervlakte en kwaliteit
Zure vennen (H3160)	Behoud oppervlakte en verbetering kwaliteit
Beken en rivieren met waterplanten (H3260a)	Uitbreiding oppervlakte en verbetering kwaliteit
Vochtige heiden (H4010a)	Uitbreiding oppervlakte en verbetering kwaliteit
Droge heiden (H4030)	Uitbreiding oppervlakte en verbetering kwaliteit
Jeneverbesstruwelen (H5130)	Behoud oppervlakte en verbetering kwaliteit
Heischrale graslanden (H6230)	Uitbreiding oppervlakte en verbetering kwaliteit
Blauwgraslanden (H6410)	Uitbreiding oppervlakte en verbetering kwaliteit
Actieve hoogvenen (H7110b)	Uitbreiding oppervlakte en verbetering kwaliteit
Pioniervegetaties met snavelbiezen (H7150)	Uitbreiding oppervlakte en verbetering kwaliteit
Beuken-eikenbossen met hulst (H9120)	Uitbreiding oppervlakte en behoud kwaliteit
Eiken-haagbeukenbossen (H9160a)	Uitbreiding oppervlakte en behoud kwaliteit
Oude eikenbossen (H9190)	Uitbreiding oppervlakte en verbetering kwaliteit
Vochtige alluviale bossen (H91E0C)	Uitbreiding oppervlakte en verbetering kwaliteit
Gevlekte witsnuitlibel	Uitbreiding omvang en verbetering kwaliteit leefgebied
Vliegend hert	Uitbreiding omvang en verbetering kwaliteit leefgebied
Beekprik	Uitbreiding omvang en verbetering kwaliteit leefgebied
Rivierdonderpad	Uitbreiding omvang en behoud kwaliteit leefgebied
Kamsalamander	Behoud omvang en kwaliteit leefgebied

Meervleermuis	Behoud omvang en kwaliteit leefgebied
Drijvende waterweegbree	Behoud omvang en kwaliteit leefgebied
Wespendief	Behoud omvang en kwaliteit leefgebied
Nachtzwaluw	Behoud omvang en kwaliteit leefgebied
Ijsvogel	Behoud omvang en kwaliteit leefgebied
Draaihals	Uitbreiding omvang en verbetering kwaliteit leefgebied
Zwarte specht	Behoud omvang en kwaliteit leefgebied
Boomleeuwerik	Behoud omvang en kwaliteit leefgebied
Duinpieper	Uitbreiding omvang en verbetering kwaliteit leefgebied
Roodborsttapuit	Behoud omvang en kwaliteit leefgebied
Tapuit	Uitbreiding omvang en verbetering kwaliteit leefgebied
Grauwe klauwier	Uitbreiding omvang en verbetering kwaliteit leefgebied

Tabel 2. Instandhoudingsdoelen Natura 2000-gebied Binnenveld.

Habitattypen (verkorte naam en code) en soorten	Instandhoudingsdoelen
Blauwgraslanden (H6410)	Uitbreiding oppervlakte en behoud kwaliteit
Overgangs- en trilvenen (H7140a)	Uitbreiding oppervlakte en verbetering kwaliteit

4.4 Aanwezigheid van aangewezen Natura 2000-waarden

In de omgeving van het plangebied komen enkele habitattypen voor waarvoor het Natura 2000-gebied Uiterwaarden Neder-Rijn is aangewezen. Het gaat om zacht-houtooibossen (complementair habitatype) en om glanshaverhooilanden. De zuidzijde van de Grebbedijk is geclassificeerd als glanshaverhooiland. In het plangebied zelf komen geen habitattypen voor. In het verder weg gelegen Natura 2000-gebied Veluwe is het dichtstbijzijnde habitatype ' beuken-eikenbossen met hulst' ten oosten van de kern Wageningen. Zie figuur 3 voor de ligging.

Figuur 3. Ligging van beschermde habitattypen in de nabijheid van het plangebied. Bruin: zacht-houtooibossen, lichtgroen: glanshaverhooilanden (beide in Uiterwaarden Neder-Rijn). Donkergroen: beuken-eikenbossen met hulst. Bron: Provincie Gelderland.

Op basis van waarnemingen uit de NDFP is beoordeeld in hoeverre de omgeving van het plangebied van waarde is voor vogelsoorten waarvoor het Natura 2000-gebied Uiterwaarden Neder-Rijn is aangewezen. Zoals blijkt uit de afbeeldingen in figuur 4 en 5 komen diverse aangewezen vogelsoorten voor binnen het Natura 2000-gebied op korte afstand van de bedrijventerreinen Nude en Nudepark. Daarnaast worden enkele aangewezen vogelsoorten ook buiten het Natura 2000-gebied aangetroffen. Zo worden de ijsvogel en meerkoet waargenomen tot in de bedrijventerreinen Markieweg en Agro Businesspark. Voor de verder weg gelegen Natura 2000-gebieden is de verspreiding van soorten niet nader in beeld gebracht, omdat er vanuit gegaan

dat verstoring van soorten vanuit het plangebied over een afstand van minimaal 1,9 km op voorhand is uit te sluiten.

Figuur 4. Waarnemingen van vogelsoorten waarvoor het Natura 2000-gebied Uiterwaarden Neder-Rijn is aangewezen. Waarnemingen dateren van 2003-2013. N.B. de waarnemingen geven geen broedgevallen of territoria weer. Bron: Nationale Database Flora en Fauna.

Figuur 5. Waarnemingen van vogelsoorten waarvoor het Natura 2000-gebied Uiterwaarden Neder-Rijn is aangewezen. Waarnemingen dateren van 2003-2013. N.B. de waarnemingen geven geen broedgevallen of territoria weer. Bron: Nationale Database Flora en Fauna.

5. EFFECTEN OP BESCHERMDE GEBIEDEN

5.1 Inleiding

Het bestemmingsplan Bedrijventerreinen voor de gemeente Wageningen betreft een in hoofdzaak conserverend bestemmingsplan. Het uitgangspunt is om vigerende rechten in het bestemmingsplan te respecteren. Het bestemmingsplan regelt dat de gemeente bevoegd is om afwijkingen van het bestemmingsplan mogelijk te maken via het traject van de omgevingsvergunning (voorheen via ontheffing).

In de volgende paragraaf worden de ontwikkelingsmogelijkheden aangegeven die relevant zijn in het kader van de toetsing aan de natuurbeschermingswet. Op basis van het concept beheerplan is vervolgens beoordeeld of het huidige gebruik in overeenstemming is met de Natuurbeschermingswet. Daarna is aangegeven of er negatieve effecten kunnen optreden vanuit nieuwe ontwikkelingen. Deze beoordeling is uitgesplitst voor verschillende verstorings- en verslechtingsfactoren die door het Ministerie van EZ zijn uitgesplitst in de Effectenindicator.

In de effectenbeoordeling wordt het meest specifiek ingegaan op de effecten op het Natura 2000-gebied Uiterwaarden Neder-Rijn. De begrenzing van aangewezen habitattypen en leefgebieden van aangewezen soorten grenzen namelijk vrijwel direct aan het plangebied. De beschermde natuurwaarden voor de andere in paragraaf 4.1 genoemde Natura 2000-gebieden met min of meer vergelijkbare gevoeligheden liggen vele malen verder. Zo ligt het habitatype glanshaverhooilanden (KDW 1429 mol N/ha/jaar) op 0,1 km, terwijl 'beuken-eikenbossen met hulst' (KDW 1429 mol N/ha/jaar) op 1,9 km ligt. Wanneer uit de toets blijkt dat voor de nabijgelegen natuurwaarden geen effecten zullen optreden, mag worden verondersteld dat voor verder weg gelegen natuurwaarden zeker geen effecten zullen optreden.

5.2 Ontwikkelingsmogelijkheden

5.2.1 Vigerende plannen

Voor het plangebied geldt momenteel een groot aantal verschillende bestemmingsplannen. Een groot deel van deze plannen is inmiddels meer dan twintig jaar oud. De bedrijvenlijsten die bij de geldende bestemmingsplannen zijn opgenomen zijn niet 1 op 1 te vertalen naar een milieucategorie conform Bedrijven en milieuzoneering 2009 (SBI-1993 en SBI-2008). De oude bestemmingsplannen zijn veel minder concreet als de huidige bestemmingsplannen en het is niet meer te achterhalen hoe men in het verleden gekomen is tot de categorisering van bedrijven. Dit maakt het

onmogelijk om een correct beeld te geven van de ontwikkelruimte die de vigerende plannen qua gebruik biedt.

Daarom is gekeken naar het huidige gebruik van de bedrijven. Op basis daarvan is gekozen voor een inwaartse zoneringsrekening houdend met nabijgelegen gevoelige bestemmingen.

Verder is naar bedrijven, die in de geldende bedrijvenlijsten milieucategorie 3 of hoger hebben en die in de omgeving van gevoelige bestemmingen zijn gelegen nader onderzoek gedaan. Voor deze bedrijven is op basis van de milieuvergunning bepaald welke milieucategorie ze hebben conform Bedrijven en milieuzonering (2009). Wanneer een bedrijf vervolgens te dicht bij een gevoelige bestemming is gelegen is dit bedrijf aangeduid door middel van een specifieke functieaanduiding. Dit betekent dat wanneer deze bedrijven verdwijnen er alleen een soortgelijk bedrijf terug mag komen dan wel een bedrijf met een passende (is lagere) milieucategorie. Dit is bijvoorbeeld het geval bij het transportbedrijf gevestigd op Nude 1.

Voor bedrijven die in de geldende bestemmingsplan vallen onder milieucategorie 1 en 2 is er vanuit gegaan dat zij ook conform bedrijven en milieuzonering 2009 onder de lage milieucategorieën vallen, voor deze bedrijven is geen nader onderzoek gedaan, zij zijn direct positief bestemd.

5.2.2 Nieuwe ontwikkelingen en ontwikkelruimte op basis van vigerende rechten

Zoals eerder is aangegeven maakt het nieuwe bestemmingsplan geen nieuwe ontwikkelingen mogelijk. Alleen bestaande (bouw)mogelijkheden uit de geldende bestemmingsplannen worden overgenomen. Er is wel sprake van bestemmingswijzigingen ten opzichte van de geldende bestemmingsplannen die van kracht worden met de vaststelling van dit nieuwe bestemmingsplan. Het betreft de wijziging van de bestemming van de locatie van de Schietsportvereniging De Kruithoorn (naar een maatschappelijke bestemming) en de bestemmingswijziging voor het gehele gebied Agro Businesspark naar een bestemming gericht op kennisintensieve bedrijvigheid. De bestemmingswijzigingen maken geen nieuwe bouwontwikkelingen mogelijk. Wat betreft de bouwmogelijkheden worden aangesloten bij de geldende plannen voor beide situaties.

In een aantal gevallen worden de vigerende rechten beperkt door het stellen van voorwaarden aan bedrijfsontwikkelingen die binnen het vigerende plan mogelijk zijn. Concreet gaat het om de volgende doorvoeringen die relevant zijn voor de effectenbeoordeling:

Op de gronden met de bestemming Bedrijventerrein - 2 (Nude en Nudepark) is in artikel 4.1 een verwijzing opgenomen naar de specifieke gebruiksregels voor ver-

keersaantrekkende werking (artikel 4.4.3). Hier is opgenomen, dat als er in een pand een nieuw bedrijf komt dit nieuw bedrijf geen hogere index verkeer mag hebben dan het bestaande bedrijf. Via een afwijkingsbevoegdheid kan hiervan worden afgeweken (artikel 4.5.3). Dan moet er een nader onderzoek plaats vinden naar stikstofdepositie.

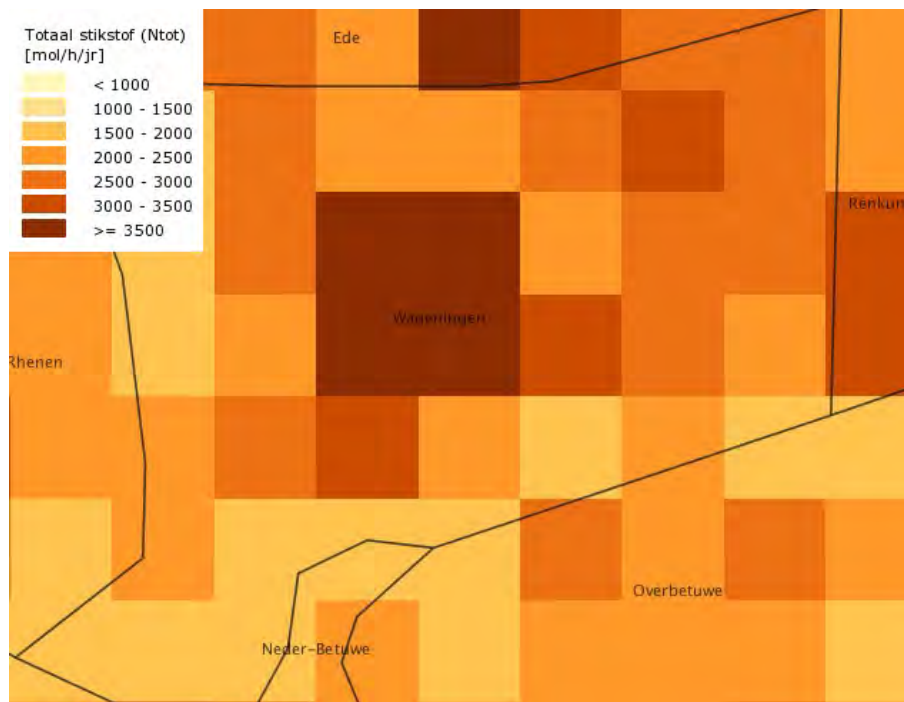
Deze bepaling geldt ook voor de bestemming 'Gemengd' (artikel 5.1 onder a) voor een deel van het bedrijventerrein Marijkeweg e.o..

Voor het Agro-businesspark (bestemming Bedrijventerrein - 1) geldt dat hier alleen bedrijven aanwezig zijn die behoren tot de kwalitatieve index verkeer van 1 (zie ook pagina 83 van Bedrijven en Milieuzonering en de Staat van bedrijfsactiviteiten). Dit zijn bedrijven met een potentieel geringe verkeersaantrekkende werking. Volgens de bestemmingsomschrijving, mogen hier ook alleen maar dit soort bedrijven terugkomen. In de afwijkingsbevoegdheid (artikel 3.5) naar een andere categorie is expliciet aangegeven dat ook getoetst moet worden aan de verkeersaantrekkende werking en de nieuwe functie altijd moet behoren tot de index verkeer 1.

5.3 Bestaand gebruik

In de Natuurbeschermingswet 1998 staat dat voor bestaande projecten of andere handelingen geen vergunningplicht geldt, mits dit geen project of handeling is met mogelijk significant negatieve effecten. Onder dit 'bestaand gebruik' wordt gebruik gerekend, dat op 31 maart 2010 bekend is, of redelijkerwijs bekend had kunnen zijn bij het bevoegd gezag.

In het concept beheerplan Rijntakken wordt slechts zeer beknopt ingegaan op het bestaand gebruik. Er is geen lijst van bestaand gebruik opgesteld waarvan beoordeeld is dat dit niet leidt tot significante effecten. In de uitwerking van doelen en maatregelen voor de Natura 2000-gebieden worden evenwel geen knelpunten vermeld vanuit aangrenzende bedrijventerreinen. Op grond hiervan worden geen significante effecten vanuit bestaand gebruik verwacht.

Figuur 6. Depositie van totaal stikstof in de gemeente Wageningen in 2011. Bron: www.rivm.nl

Uit de grootschalige depositiekaarten van RIVM blijkt dat de stikstofdepositie in de gehele gemeente Wageningen hoger ligt dan de kritische depositiewaarden van de meest stikstofgevoelige habitattypen in de gemeente (1429 mol N/ha/jaar voor glanshaverhooiland). Het is niet mogelijk om een vergunningplicht te koppelen aan bestaand gebruik dat leidt tot deze hoge depositie. Er is immers geen sprake is van één concrete depositiebron.

5.4 Effectenbeoordeling

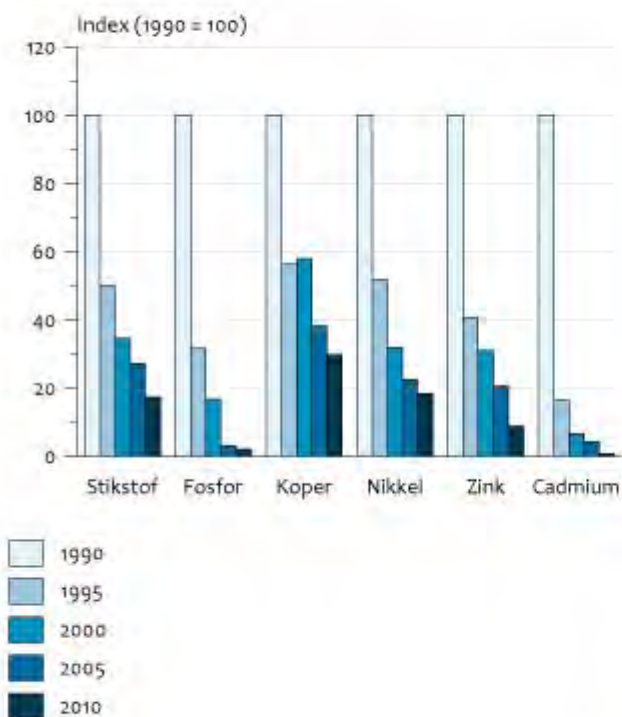
5.4.1 Oppervlakteverlies en versnippering

Oppervlakteverlies of versnippering van de Natura 2000-gebieden is niet aan de orde, aangezien het gehele plangebied buiten de begrenzing van Natura-2000-gebieden is gelegen. Ook indirect oppervlakteverlies (het verdwijnen van leef- of foerageergebieden van aangewezen soorten buiten de grenzen van de Natura 2000-gebieden) is niet aan de orde.

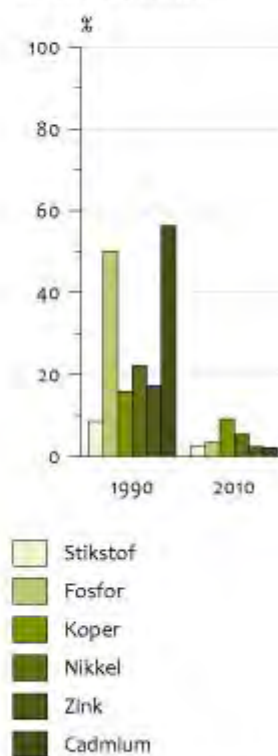
5.4.2 Verontreiniging, verzuring, vermesting etc.

Belasting oppervlaktewater door industrie

Trend

Landelijke bijdrage

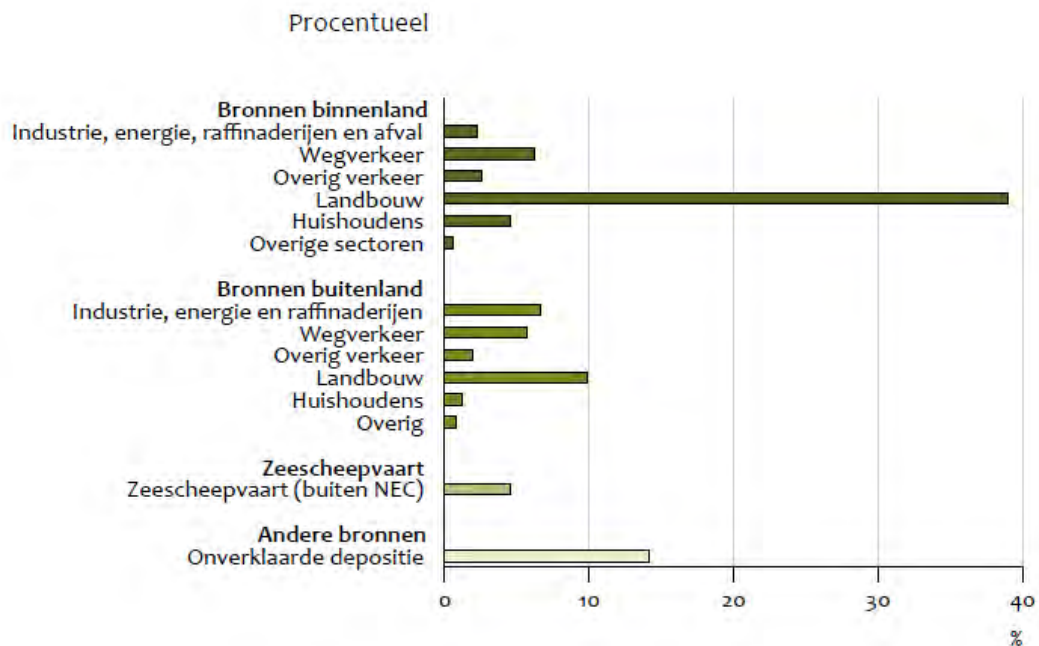

Bron: Emissieregistratie.

CBS/okt12/0114
www.compendiumvoordeleefomgeving.nl

Figuur 7. Ontwikkeling van de belasting van het oppervlaktewater door de industrie (Bron: CBS)

Verontreiniging kan worden onderverdeeld in verontreiniging via water of via de lucht. Verontreiniging via water is op voorhand uit te sluiten. In deze plantoetsing wordt er vanuit gegaan dat bij ruimtelijke ontwikkelingen bedrijven op het bedrijventerrein voldoen aan wet- en regelgeving ter bescherming van grond- en oppervlaktewater. Daarnaast kan op basis van landelijke trends worden geconcludeerd dat de verontreiniging van oppervlaktewater door de industrie sterk afneemt.

Figuur 8. Procentuele bijdrage van verschillende sectoren aan de stikstofdepositie in Nederland. Bron: PBL

Verontreiniging via de lucht kan leiden tot verslechtering van habitattypen. Met name stikstofdepositie is een probleem, aangezien de stikstofdepositie op veel habitattypen boven de kritische depositiewaarde ligt. In Nederland draagt vooral de veehouderij bij aan de hoge stikstofdepositie. In het plangebied is geen zware industrie aanwezig waarvan bekend is dat deze in wezenlijke mate bijdraagt aan de stikstofdepositie (zoals bijvoorbeeld verbrandingsinstallaties). Ontwikkeling van dergelijke bedrijven wordt in het bestemmingsplan ook niet mogelijk gemaakt.

Behalve de veehouderij en industrie levert verkeer een bijdrage aan de stikstofdepositie. Wanneer het bestemmingsplan de mogelijkheid biedt dat bedrijven met een grote verkeersaantrekkende werking worden ontwikkeld, kan het plan leiden tot een verhoging van de stikstofdepositie. Zoals vermeld in paragraaf 5.2 zijn in het bestemmingsplan regels opgenomen die ervoor zorgen dat een nieuw bedrijf geen hogere index verkeer¹ heeft dan een bestaand bedrijf op de betreffende locatie. De toename van verkeer in het plangebied wordt daarmee redelijkerwijs voorkomen. Op basis hiervan mag worden verondersteld dat het bestemmingsplan geen ontwikkelingen mogelijk maakt die leiden tot een toename van de stikstofdepositie.

¹ Het VNG handboek 'Bedrijventerreinen en Milieuzonering' hanteert kwalitatieve indices voor de verkeersaantrekkende werking van bedrijven. Daarbij wordt onderscheid gemaakt in drie categorieën en tussen goederenvervoer en personenvervoer.

5.4.3 Veranderingen in hydrologie

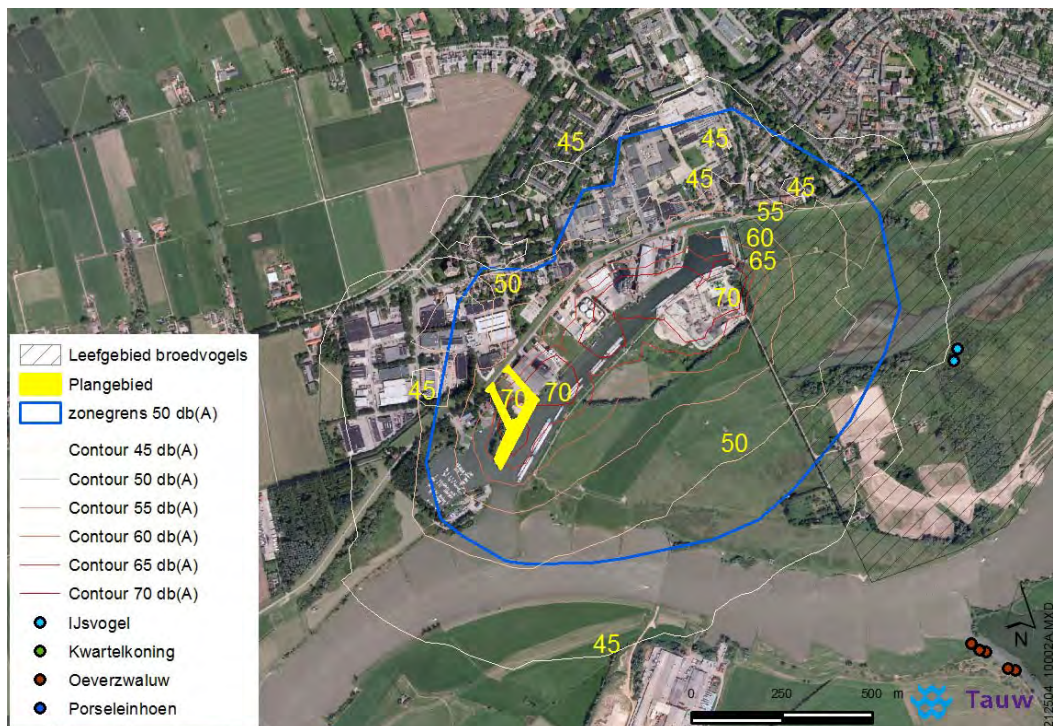
Momenteel hebben de bedrijventerreinen Nude en Marijkeweg een gemengd waterstelsel voor vuilwater en hemelwater. Nudepark en het Agro Businesspark hebben een gescheiden stelsel. Door het toevoegen van verhardingen in het plangebied kan de infiltratie van hemelwater worden beperkt. Bedrijfsterreinen zijn momenteel voor het overgrote deel verhard. Het aanleggen van nieuwe verhardingen in groengebieden is slechts op beperkte schaal mogelijk; de belangrijkste groengebieden zijn namelijk via een bestemming 'Groen' beschermd tegen aanleg van verhardingen. Veranderingen in de hydrologie door toename van verhardingen zijn daardoor redelijkerwijs uit te sluiten.

Op het bedrijventerrein Marijkeweg vinden grondwateronttrekkingen plaats. Dit is te beschouwen als bestaand gebruik. Binnen het bestemmingsplan is het niet rechtstreeks mogelijk om nieuwe grondwateronttrekkingen uit te voeren. Effecten door grondwateronttrekkingen zijn op voorhand uit te sluiten.

5.4.4 Verstoringen

Verstoring is onder te verdelen in geluidsverstoring, lichtverstoring, verstoring door trillingen, optische verstoring en verstoring door mechanische effecten. Afhankelijk van de omvang van een ontwikkeling hebben deze factoren een reikwijdte van enkele honderden meters. Bij een geluidbelasting van minder dan 40 dB (of minder dan het omgevingsgeluid) op de grens van het Natura 2000-gebied zijn volgens het concept beheerplan geen effecten te verwachten.

Zoals te zien in bijgevoegde afbeelding is in de huidige situatie de geluidsbelasting op een deel van de Uiterwaarden Neder-Rijn al hoger dan 40 dB als gevolg van bedrijvigheid in het havengebied. Deze situatie is te beschouwen als bestaand gebruik. In het plangebied zijn geen bedrijven met een vergelijkbare geluidscontour aanwezig (en nieuwe toegestaan). Bovendien wordt het Natura 2000-gebied Uiterwaarden Neder-Rijn voor een belangrijk deel afgeschermd door dijken. De Grebbedijk ten zuiden van het bedrijventerrein Nude is circa 4 meter hoog en heeft een afscherpende werking ten aanzien van geluid, licht en optische verstoring voor zover de ontwikkeling niet boven de kruin van de dijk uit komt.

Abbeelding. Geluidscontour van het aangrenzende havengebied. Uit Tauw, 2013.

In het gebied direct grenzend aan het Natura 2000-gebied (het gebied tussen de Nude en de Grebbedijk) is een transportbedrijf gevestigd. Op deze locatie zijn de vigerende rechten overgenomen in het nieuwe bestemmingsplan. Het bedrijf is in het bestemmingsplan zodanig bestemd dat hier geen ander bedrijf met dezelfde milieucategorie mag vestigen, indien het transportbedrijf verdwijnt. Er mogen alleen bedrijven terugkomen met een lagere categorie. Toename van geluid op deze locatie is daardoor redelijkerwijs uit te sluiten.

5.4.5 Verandering soortensamenstelling

Bewuste verandering van de soortensamenstelling en populatiedynamiek is aan de orde wanneer sprake is van bijvoorbeeld de introductie van exotische soorten, of bijvoorbeeld door de jacht. Het bestemmingsplan is niet het aangewezen instrument om deze mogelijk versturende factoren te reguleren. Vanuit het bestemmingsplan zijn effecten door dergelijke factoren daarom uitgesloten.

6. BRONVERMELDING

- Holtes, S. en De Vreede, B. (2013). Natuurtoets Kade 't Stek in Wageningen. Tauw bv. projectnummer 1212504. Versie 31 januari 2013. In opdracht van Gemeente Wageningen.
- Ministerie van LNV (2006). *Natura 2000-doelendocument*.
- Ministerie van LNV (2005). *Algemene Handreiking Natuurbeschermingswet 1998*. Directie Natuur van het Ministerie van LNV, Postbus 20401, 2500 EK Den Haag.
- Provincie Gelderland (2012). Beheerplan Natura 2000 Rijntakken. Concept 3 december 2012.
- Van Dobben, H.F., Bobbink, R., Bal, D. en Van Hinsberg, A. Overzicht van kritische depositiewaarden voor stikstof, toegepast op habitattypen en leefgebieden van Natura 2000. 2012. Alterra-rapport 2397. Alterra, Wageningen.
- Velders, G.J.M., Aben, J.M.M., Van Jaarsveld, J.A., Van Pul, W.A.J., De Vries, W.J. en Van Zanten, M.C. 2010. Grootschalige stikstofdepositie in Nederland. Herkomst en ontwikkeling in tijd. Planbureau voor de Leefomgeving, Den Haag/Bilthoven.
- <http://www.synbiosys.alterra.nl/natura2000>
- <http://geodata.rivm.nl/gcn>
- <http://www.gelderland.nl>

BIJLAGEN

Bijlage 1:
Achtergrond Natuurbeschermingswet

Natuurbeschermingwet

De Europese Habitatrichtlijn en Vogelrichtlijn beogen de biologische diversiteit op het grondgebied van de Europese Unie te beschermen. De bescherming is gericht op het instandhouden van natuurlijke en halfnatuurlijke leefgebieden en wilde flora en fauna. Wat betreft gebiedsbescherming is het Europese beleid gericht op instandhouding van de natuurlijke habitats en de habitats van soorten. Daartoe kunnen speciale beschermingszones worden aangewezen op grond van aanwezige bijzondere vegetatietypen of leefgebieden van bepaalde soorten. Het uiteindelijke doel is een samenhangend netwerk van leefgebieden en soorten die van belang zijn vanuit het perspectief van de Europese Unie als geheel (communautair belang). Dit netwerk heet Natura 2000.

Aanwijzingen van gebieden vindt plaats op grond van door de EU vooraf vastgestelde criteria, te weten lijsten met beschermde soorten en lijsten met beschermde habitats. Per gebied worden deze natuurwaarden door Nederland vastgelegd in een aanwijzingsbesluit. Momenteel zijn voor de meeste Natura 2000-gebieden de natuurwaarden in concept vastgesteld als ontwerpbesluit. Uiteindelijk dient voor ieder gebied in een beheerplan te worden vastgelegd hoe en wanneer de doelen voor een gebied (instandhoudingsdoelstellingen) gehaald worden. Activiteiten in en rondom Natura 2000-gebieden (landbouw, recreatie, waterbeheer) die negatieve effecten op de natuur(doelen) hebben, kunnen ook in het beheerplan geregeld worden. Hiermee wordt een integrale aanpak bewerkstelligd.

Bescherming van Natura 2000-gebieden vindt plaats via de Natuurbeschermingswet, evenals de bescherming van de in Nederland aangewezen Beschermde natuurmonumenten. Kern van de Natuurbeschermingswet is dat er door projecten of handelingen geen verslechtering van de kwaliteit van de habitats of een significant verstoring effect op de soorten waarvoor het gebied is aangewezen mag optreden. De Natuurbeschermingswet 1998 beschermt Natura 2000-gebieden onder andere via het principe van 'externe werking'. Externe werking betekent dat de instandhoudingsdoelstellingen van een Natura 2000-gebied niet aangetast mogen worden door ontwikkelingen buiten het Natura 2000-gebied. De beoordeling hiervan is aan de orde indien één of meerdere ontwikkelingen die in een plan worden voorzien, mogelijk gevolgen kunnen hebben voor de instandhoudingsdoelstellingen van het Natura 2000-gebied. Dit dient te worden beoordeeld aan de hand van de beheerplannen, en totdat deze zijn vastgesteld, aan de hand van de instandhoudingsdoelstellingen die vastgesteld zijn in de ontwerpbesluiten.

Een toetsing aan de Natuurbeschermingswet wordt ook wel 'habitattoets' genoemd. Deze toets kan bestaan uit verschillende stappen, waarbij de volgende vraag centraal staat: is er een kans op een significant negatief effect? Op deze vraag zijn drie antwoorden mogelijk:

- Er is zeker geen negatief effect. Dit betekent dat er geen vergunning op grond van de Natuurbeschermingswet nodig is.
- Er is wel een mogelijk negatief effect, maar dit is zeker geen significant negatief effect. Dit betekent dat vergunningverlening aan de orde is wanneer verslechtering van habitats niet uit te sluiten is. Omdat het effect zeker niet significant is volstaat daarvoor een verslechtings- en verstoringstoets. Sinds de wetswijziging van februari 2009 is een vergunningverlening niet meer nodig wanneer niet-significante verstoring van aangewezen soorten aan de orde is.
- Er is een kans op een significant negatief effect. Dit betekent dat vergunningverlening aan de orde is. Omdat er een kans op een significant negatief effect bestaat is een 'passende beoordeling' en een plan-MER vereist.

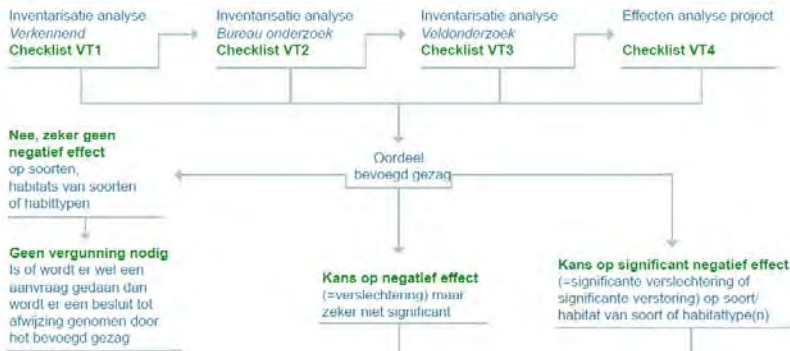
Als negatieve gevolgen van een project of handeling niet bij voorbaat uit te sluiten zijn, dan zijn deze niet toegestaan tenzij er na een toetsing vergunning verleend wordt. Plannen mogen geen significante gevolgen hebben. In Figuur 2 is het stroomschema gegeven voor de te nemen stappen uit de Handreiking Natuurbeschermingswet van het (voormalig) Ministerie van LNV.

Figuur volgende pagina: Stroomschema Natuurbeschermingswet.

VOORTOETS

INVENTARISATIE VOORTOETS: De voortoets is niet verplicht maar wel verstandig om uit te voeren. Alle fasen VT1 t/m VT4 kunnen onderdeel zijn van de voortoets. Het kan ook zijn dat al na fase VT1 de effecten bekend zijn. Het bevoegd gezag moet die conclusie trekken

HABITATTOETS

ADC-TOETS

